

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 8 lutego 2021 r.

**Opinia do ustawy o kolejnym w 2021 r. dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym
dla emerytów i rencistów**

(druk nr 314)

I. Cel i przedmiot ustawy

Przyjęta przez Sejm 21 stycznia 2021 r. ustawa ma na celu zapewnienie wypłaty w listopadzie br., kolejnego w tym roku, dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego, zwanego potocznie *czternastką*¹. Zakres podmiotowo-przedmiotowy ustawy jest analogiczny do zakresu ustawy przyznającej *trzynastkę*, inaczej jednak niż tamta ustawa, niniejsza zawiera zróżnicowanie wysokości świadczenia.

Proponowane rozwiązanie jest adresowane generalnie do osób pobierających emerytury i renty – w systemie powszechnym, w ubezpieczeniu społecznym rolników, służb mundurowych, a także emerytury pomostowe, świadczenia i zasiłki przedemerytalne, renty socjalne, nauczycielskie świadczenia kompensacyjne, rodzicielskie świadczenia uzupełniające oraz renty inwalidów wojennych i wojskowych (art. 2 określa 16 kategorii osób uprawnionych).

Wysokość *czternastego* świadczenia w 2021 roku została ustalona z uwzględnieniem progu wysokości otrzymywanych w dniu 31 października br. świadczeń wymienionych w art. 2, będącymi *podstawowymi* świadczeniami dla danej osoby:

---

¹ po, zwanym *trzynastką*, dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym, które będzie wypłacane w II kwartale 2021 r., zgodnie z ustawą z dnia 9 stycznia 2020 r. o dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (Dz. U. poz. 321).

– dla osób, których wysokość świadczenia *podstawowego*, przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń, nie przekracza kwoty 2900 zł, będzie równa kwocie najniższej emerytury, obowiązującej od dnia 1 marca 2021 r.²,

– dla osób, których wysokość świadczenia *podstawowego*, przed odliczeniami, potrąceniami i zmniejszeniami, przekracza kwotę 2900 zł – *czternastka* jest obliczana od kwoty najniższej emerytury, obowiązującej od dnia 1 marca 2021 r., pomniejszonej o kwotę różnicy pomiędzy wysokością pobieranego świadczenia *podstawowego*, przed odliczeniami, potrąceniami i zmniejszeniami, a kwotą 2900 zł, nie więcej jednak niż o kwotę najniższej emerytury (art. 3).

Kolejne w 2021 r. dodatkowe roczne świadczenie pieniężne nie będzie przysługiwać osobom, którym prawo do świadczeń zostało zawieszona na dzień 31 października 2021 r. (art. 3 ust. 2).

W razie zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia osobie uprawnionej będzie przysługiwać jedno kolejne dodatkowe roczne świadczenie pieniężne (art. 4). Jedno świadczenie będzie przysługiwać również do renty rodzinnej, do której uprawniona jest więcej niż jedna osoba. Świadczenie to zostanie proporcjonalnie podzielone na osoby uprawnione do renty rodzinnej. W przypadku gdy do renty rodzinnej uprawniona jest więcej niż jedna osoba i przynajmniej jedna z nich uprawniona jest do renty socjalnej, kolejne dodatkowe roczne świadczenie pieniężne pobierane z tytułu renty rodzinnej będzie podlegało podziałowi odpowiednio do liczby osób uprawnionych do renty rodzinnej, z wyłączeniem uprawnionych do renty socjalnej. Osobie (osobom) wyłączonej z liczby osób uprawnionych do renty rodzinnej będzie przysługiwało kolejne w 2021 r. dodatkowe roczne świadczenie pieniężne z tytułu posiadanego prawa do renty socjalnej (art. 5).

Dodatkowe czternaste roczne świadczenie pieniężne zostanie wypłacone z urzędu wraz z indywidualnie przysługującym świadczeniem *podstawowym* w terminie wypłaty świadczeń przypadającym w listopadzie 2021 r. (z wyjątkiem przewidzianym do wypłaty w grudniu 2021 r. i styczniu 2022 r.). Decyzje w sprawie kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia wydaje i świadczenie wypłaca właściwy organ emerytalno-rentowy. W razie zbiegu prawa do dodatkowych świadczeń, które są wypłacane przez dwa organy, decyzje wydaje i kolejne

---

² ustawa z dnia 21 stycznia 2021 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 313) przesądziła, że ma to być kwota 1250 zł.

dotatkowe roczne świadczenie pieniężne wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych (art. 6 i 7).

Kwota *czternastego* rocznego świadczenia pieniężnego w tym roku, podobnie jak *trzynastka*, nie wpłynie negatywnie na uprawnienia osób ubiegających się o dodatek mieszkaniowy, świadczenia z pomocy społecznej, zasiłek rodzinny czy dodatek rodzinny, świadczenie dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji lub ulgę rehabilitacyjną (art. 8-11). Świadczenie to bowiem nie podlega wliczaniu do dochodu, o którym mowa: w art. 26 ust. 7e ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1426, z późn. zm.), w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133, z późn. zm.), w art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, z późn. zm.) oraz w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1936).

Kwota *czternastego* świadczenia pieniężnego w br. nie będzie ponadto wliczana do przychodu rencisty socjalnego (jako wyjątek od zasady przyjętej w art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, Dz. U. z 2019 r. poz. 1455, z późn. zm.). Również przy ustalaniu prawa do świadczeń rodzinnych (ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych Dz. U. z 2020 r. poz. 111) oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego (ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, Dz. U. z 2020 r. poz. 808, z późn. zm.), do dochodu członka rodziny nie wlicza się wypłaconej mu kwoty kolejnego w 2021 r. dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego.

Z kwoty świadczenia nie dokonuje się potrąceń i egzekucji. Ustawa przewiduje zmianę w tym zakresie w art. 54a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1896, z późn. zm.) oraz art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 16443, z późn. zm.).

Ustawa nowelizuje ponadto ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266, z późn. zm.), zmiana dotyczy trybu udzielania pożyczek z Funduszu Rezerwy Demograficznej (FRD).

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Rządowy projekt ustawy wpłynął do Sejmu 11 marca 2020 r. (druk sejmowy nr 280).

Został skierowany do rozpatrzenia w Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, której posiedzenie odbyło się 19 stycznia br. Sprawozdanie zawiera zmianę w art. 15 i art. 17, poszerzająca w ustawie – Prawo bankowe oraz w ustawie o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych odwołanie do przepisów o postępowaniu egzekucyjnym administracji (druk sejmowy nr 883).

Na 25. posiedzeniu Sejmu przeprowadzono drugie czytanie, podczas którego zgłoszono poprawki, jak dotycząca wysokości dodatkowego świadczenia i źródeł jego finansowania (druk sejmowy nr 883-A). Komisja rekomendowała odrzucenie poprawek.

Ustawa została przyjęta 21 stycznia 2021 r. większością głosów 420 za, 19 przeciw, wstrzymało się 12 posłów.

III. Uwagi szczegółowe

Ustawa nie budzi zasadniczo zastrzeżeń legislacyjnych.

Konstrukcja ustawy jest czytelna i jasna, stanowi w dalekim zakresie odwzorowanie ustawy z dnia 9 stycznia 2020 r. o dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (Dz. U. poz. 321), której tytuł powiela, oznaczając rok, w którym przysługuje. Ustawodawca posługując się w tytule niniejszej ustawy określeniem „[świadczenie] dla emerytów i rencistów” również nie odzwierciedla adekwatnie regulowanej materii. Sygnalizuje, że objął zakresem ustawy osoby, które nie są czynne zawodowo, ze względu na wiek lub stan zdrowia oraz przyczyny, które spowodowały konieczność bycia poza rynkiem pracy, nie wszystkie jednak świadczenia wymienione w art. 2 są emeryturami lub rentami. Z punktu widzenia poprawności systemowej oraz starannej legislacji, nie jest to prawidłowe, ponieważ utrwała uproszczenia dotyczące klasyfikacji świadczeń i ich nazw. Najbardziej wyraźnym przykładem tego jest „rodzicielskie świadczenie uzupełniające”, co do którego potocznie panuje przekonanie, że jest to „emerytura” dla matek czworga dzieci, uprawnieni jednak z tej ustawy nie mają statusu emerytów. Kwestia tytułu ustawy została jednak de facto przesądzona na etapie przyjmowania ustawy z dnia 9 stycznia 2020 r. o dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów.

Bożena Langner

Główny legislator